

WYMAGANIA EDUKACYJNE

KLASA 2

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Sluchanie:

- Uczeń slucha wypowiedzi nauczyciela, innych uczniow, nagran audycji i aktorow jako przykladow wlasciwego wyslawiania sie w jezyku ojczystym.
- Uważne slucha czytanych krótkich tekstow w celu zapamięwania, a następnie jak najwierniejszego odtworzenia ich treści.
- Slucha i wykonuje polecenia.
- Odważnie pyta o znaczenie niezrozumialych slow uzywanych przez nadawce informacji.
- Zachowuje kulture sluchania – jest zyczliwie nastawiony do mowiacego; uszanuje wyrazane przez niego poglady; cierpliwie slucha wypowiedzi do konca.

Mowienie

- Uczeń rozmawia z nauczycielem i dziećmi, stawia pytania.
- Swobodnie, samorzutnie wypowiada sie calymi zdaniami. Uzywa zdan oznajmujacych, pytajacych i rozkazujacych; wypowiada wlasne zdanie w dyskusji.
- Dobiera slowa adekwatne do rodzaju i intencji wypowiedzi: przeprosin, zaproszenia, pochwal, nagany, odmowy, nakazu.
- Opowiada treści obrazkow i historyjek obrazkowych; nadaje tytuly pojedynczym obrazkom i historyjkom.
- Opowiada wlasnymi slowami treści krótkich tekstow czytane, baśni, legend.
- Układa opowiadania tworcze, np. podaje inne zakonczenia utworu, dalsze losy bohatera.
- Układa zdania na temat roznych przedmiotow jako przygotowanie do opisu.
- Opisuje przedmioty z otoczenia lub przedstawione na obrazku.
- Wygłasza z pamieci wiersze i krótkie fragmenty prozy.
- Dbaj o kulture mowienia; dobiera wlasliwe slowa i zwroty, jest odpowiedzialny za slowa; mowi prawde.

Czytanie

- Uczeń czyta i rozumie sens uproszczonych rysunkow, piktogramow, znakow informacyjnych i napisow; dalej doskonali umiejetnosci poprawnego czytania glownego, indywidualnego i zbiorowego.
- Czyta calosciowo wyrazy; plynn timerza teksty zlozone z krótkich zdan.
- Uwzględnia znaki przestankowe: kropke, przecinek, pytajnik i wykrzyknik.
- Odczytuje dialogi z podzialem na role.
- Rozumie tekst po cichym przeczytaniu.

- Oddaje głosem nastrój wiersza.
- Wyszukuje w tekście podanych wyrazów, zwrotów, fragmentów zabawnych, smutnych.
- Czyta z podziałem na role.
- Samodzielnie czyta lektury oraz czasopisma dziecięce.
- Zwraca uwagę na higienę czytania (właściwa postawa, oświetlenie).

Pisanie

- Uczeń doskonali kształt i czytelność pisma: poprawnie łączy litery w wyrazach, zachowuje proporcję liter wielkich i małych, rozmieszczenie liter i wyrazów w liniaturze; odstępy między wyrazami w zdaniu.
- Przepisuje wyrazy i krótkie zdania, uzupełnia tekst luk.
- Układa wyrazy i zdania z rozsypanek sylabowych i wyrazowych.
- Píše z pamięci i ze słuchu wyrazy z określoną trudnością ortograficzną oraz krótkie teksty, omówione wcześniej na zajęciach.
- Samodzielnie i w grupie układa oraz zapisuje zdania na dany temat.
- Samodzielnie i w grupie redaguje i pisze życzenia, zaproszenia oraz listy do innych dzieci.
- Tworzy i pisze swobodne teksty.

Ortografia

- Uczeń utrwała pisownię wyrazów z dwuznakami oraz liter oznaczających spółgłoski miękkie (zmiękczenie przez kreskę oraz przez **i**).
- Píše wyrazy z **ę** i **ą** występujące w omawianych tekstach.
- Píše wyrazy w z utratą dźwięczności na końcu wyrazu (sad, chleb).
- Píše wyrazy z **ó** i **rz** wymiennym; tworzy rodziny wyrazów dla uzasadnienia ich pisowni.
- Píše wyrazy z **ó** i **rz** niewymiennym oraz wyrazy z **h**.
- Píše rozdzielnie przyimek z rzeczownikiem.
- Utrwała pisownię wyrazów wielką literą; początek zdania, imiona, nazwiska, nazwy miast, państw.
- Píše najczęściej używane skróty: ulica – ul., numer – nr, strona – s., rok – r.
- Zna alfabet i praktycznie go stosuje we wspólnym wyszukiwaniu wyrazów w słowniczku ortograficznym.

Kształcenie językowe

- Uczeń rozpoznaje zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające, rozkazujące.
- Rozpoznaje litery, głoski i sylaby w wyrazie; wyrazy w zdaniu, spółgłoski i samogłoski.
- Rozpoznaje rzeczowniki jako nazwy osób, zwierząt, roślin i rzeczy; rodzaje rzeczownika: męski, żeński, nijaki oraz liczby rzeczownika: pojedynczą, mnogą.

- Rozpoznaje czasowniki jako wyrazy oznaczające czynności; liczby czasownika: pojedynczą , mnogą.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Stosunki przestrzenne

- Uczeń utrwała umiejętność określania swojego usytuowania w przestrzeni.
- Określa położenie przedmiotów względem obserwatora oraz względem innych obiektów.
- Doskonali umiejętność wyznaczania kierunków na kartce papieru i w przestrzeni: na lewo – na prawo, do przodu –do tyłu, na dół – do góry.
- Zapoznaje się z kierunkami pośrednimi, np. w górnym prawym rogu, z lewej strony w dolnym rogu.
- Ocenia odległości między obiektami; mierzy linijką niewielkie odległości.
- Używa ze zrozumieniem przyimków, np.: za, pod, nad, od, do wewnątrz, na zewnątrz, obok, w, zza.
- Posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos.

Cechy wielkościowe

- Uczeń porównuje dwa lub trzy przedmioty według wybranej cechy: grubości, długości, szerokości, wysokości, ciężaru, prędkości itp.
- Porządkuje przedmioty według wielkości od najmniejszego do największego i na odwrót.
- Porównuje wielkości liczb i porządkuje je w ciągach rosnących lub malejących.

Rozumienie liczb i ich własności

Liczby w zakresie 100

- Uczeń poznaje kolejne liczby dwucyfrowe; zapisuje liczby cyframi.
- Porównuje liczby i porządkuje je w ustalonej kolejności rosnącej bądź malejącej.
- Utrwała rozumienie dziesiętkowego systemu zapisywania liczb; wskazuje w liczbie cyfry dziesiątek i cyfry jedności.

Rozszerzenie zakresu liczbowego do 1000

- Uczeń zapisuje liczby trzycyfrowe cyframi.
- Wskazuje w liczbie trzycyfrowej cyfrę: jedności, dziesiątek, setek.
- Porównuje liczby; porządkuje je w ustalone ciągi liczbowe: rosnące, malejące.

Posługiwanie się liczbami

Działania na liczbach w zakresie 100

- Uczeń wykonuje dodawanie (odejmowanie) liczby jednocyfrowej do (od) liczby dwucyfrowej bez przekroczenia progu dziesiętkowego, np. $20 + 4$, $42 + 5$, $68 + 2$ oraz $23 - 3$, $54 - 3$, $60 - 5$.

- Wykonuje dodawanie (odejmowanie) liczby jednocyfrowej do (od) dwucyfrowej z przekroczeniem progu dziesiątkowego, np. $26 + 8$, $81 - 9$.
Wykonuje dodawanie i odejmowanie liczb dwucyfrowych bez przekroczenia progu dziesiątkowego, np. $20 + 30$, $21 + 30$, $21 + 35$ oraz $60 - 20$, $42 - 30$, $95 - 43$.
- Wykonuje dodawanie i odejmowanie liczb dwucyfrowych z przekroczeniem progu dziesiątkowego, np. $26 + 38$, $42 - 15$.
- Wykonuje mnożenie i dzielenie liczb w zakresie tabliczki mnożenia do 50.
Dostrzega związki dodawania z odejmowaniem oraz mnożenia z dzieleniem; rozwiązuje równania z niewiadomą w postaci okienka; ilustruje działania na grafach.

Działania na liczbach w zakresie 1000

- Uczeń Wykonuje cztery działania arytmetyczne na liczbach trzycyfrowych bez przekraczania progu dziesiątkowego.

Czytanie tekstów matematycznych

- Uczeń rozwiązuje zadania tekstowe proste i złożone.
- Dokonuje analizy treści zadań.
- Poznaje różne metody rozwiązywania zadań tekstowych.
- Przedstawia strukturę zadania tekstowego na rysunku schematycznym.

Pojęcia geometryczne

- Uczeń rozróżnia figury z grupy wielokątów: trójkąty, czworokąty, pięciokąty, sześciokąty; czynnościowo bada ich cechy; dostrzega ich kształty w otoczeniu; wyznacza je na geoplanie.
- Poznaje pojęcia: trójkąt, kwadrat, prostokąt; bada charakterystyczne cechy tych figur; dostrzega cechy wspólne i cechy różniące.
- Rysuje odcinki o podanej długości; mierzy długości wskazanych odcinków.

Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Zbiory

- Uczeń kształci umiejętność grupowania przedmiotów według jednej cechy, dwóch lub kilku cech.
- Tworzy zbiory przedmiotów zgodnie z podanym warunkiem; ustala warunek spełniany przez elementy wskazanego zbioru.
- Tworzy zbiory liczb, np. zbiór liczb jednocyfrowych, zbiór liczb dwucyfrowych, zbiór liczb parzystych (w aktualnie realizowanym zakresie liczbowym).
- Stosuje schematy Venna do obrazowania treści zadań tekstowych.
- Wykorzystuje szachy lub gry planszowe do rozwijania myślenia i rozumienia zasad.

Pomiary

Czas kalendarzowy

- Uczeń wymienia nazwy kolejnych dni tygodnia; kształci rozumienie, że tydzień to 7 dni; że upływ tygodnia można odliczać od dowolnego dnia, np. od środy do środy, od piątku do piątku, i zawsze wymienimy wszystkie dni tygodnia.
- Podaje nazwę aktualnej pory roku.
- Wymienia nazwy kolejnych miesięcy; zapisuje daty.
- Rozwiązuje zadania na obliczanie upływu czasu kalendarzowego.

Czas zegarowy

- Uczeń odczytuje z tarczy zegarowej pełne godziny w systemie 12-godzinnym; używa określeń: piąta rano, piąta po południu; jedenasta w nocy itp.
- Zapoznaje się z pojęciem minuty; odczytuje godziny i minuty w systemie 12-godzinnym, np. piętnaście minut po godzinie szóstej, za dwadzieścia minut godzina czwarta.
- Poznaje pojęcia: doba, godzina, minuta, kwadrans.
- Dokonuje prostych obliczeń zegarowych.

Długość

- Uczeń mierzy długości różnych przedmiotów linijką, metrem krawieckim, stolarskim.
- Rysuje i mierzy długości odcinków.
- Porównuje długości mierzonych odcinków.
- Poznaje pojęcie: metr.

Masa

- Uczeń waży na wadze szalkowej; odważniki 1 kg, 2 kg, 5 kg.
- Odważa żadaną ilość towaru przez; dosypywanie, odsypywanie, doprowadzanie wagi do równowagi.
- Poznaje pojęcie: dekagram.
- Dokonuje prostych obliczeń wagowych.

Pojemność

- Uczeń odmierza płyny naczyniami i używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.
- Wykonuje proste obliczenia, w których występują pełne litry.

Temperatura

- Uczeń odczytuje wskazania termometru zaokiennego i pokojowego.
- Oblicza różnicę temperatur.

Obliczenia pieniężne

- Uczeń rozumie siłę nabywczą poszczególnych monet i banknotów.
- Rozwiązuje zadania na różnorodne obliczenia pieniężne.
- Rozumie pojęcia: cena, wartość zakupu, reszta.

Rozumienie środowiska społecznego

Dziecko jako jednostka społeczna

- Dostrzega swoją indywidualność w sferze:
 - fizycznej – dostrzega podobieństwa i różnice w wyglądzie ludzi i ich fizycznej sprawności;
 - zmysłowej – zdobywa umiejętność wykorzystywania zmysłów w poznawaniu świata; odczuwa potrzebę ich doskonalenia;
 - emocjonalnej – rozpoznaje i nazywa emocje wyrażane przez siebie i przez innych ludzi; dostrzega, że sposób ich wyrażania może być przyjemny bądź nieprzyjemny; uczy się właściwego reagowania emocjonalnego w przeżywanej sytuacji oraz właściwego reagowania na zachowania emocjonalne innych ludzi;
 - intelektualnej – zdobywa przeświadczenie, że umysł każdego człowieka to jego mądrość, jego wiedza; umysł należy ćwiczyć, doskonalić (rozwiązuje zagadki, krzyżówki, zadania matematyczne, rebusy, układa w odpowiedniej kolejności obrazki historyjki obrazkowej itp.).
- Ma poczucie własnej wartości – odkrywa swoje możliwości w toku działania; nazywa obszary działania, w których czuje, że jest dobre bądź najlepsze z całego zespołu (np. *Jestem dobry / dobra w majsterkowaniu; Jestem najlepszy / najlepsza w rzucaniu piłką do celu*).

Dziecko jako członek rodziny

- Identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami – posługuje się swoim nazwiskiem; poznaje imiona i nazwiska dalszych krewnych; zapoznaje się z historią rodziny; odczuwa dumę z przynależności do rodziny; wskazuje, z kogo i z czego odczuwa się dumę; chętnie uczestniczy w tradycjach i zwyczajach rodzinnych.
- Tworzy życzliwe więzi rodzinne:
 - okazuje miłość członkom rodziny; darzy szacunkiem rodziców i dziadków;
 - pamięta o uroczystościach rodzinnych, składaniu życzeń, wręczaniu upominków;
 - odczuwa i okazuje radość i dumę z osiągnięć zawodowych rodziców i dziadków;
 - dostrzega i rozumie potrzeby członków rodziny.
- Podejmuje i wypełnia obowiązki domowe:
 - wypełnia stałe obowiązki domowe bez przypominania;
 - utrzymuje porządek w swoim pokoju; wspólnie troszczy się o estetykę mieszkania i otoczenia;
 - rozwija odpowiedzialność za podejmowane zobowiązania i powierzone obowiązki.

Dziecko jako członek społeczności szkolnej

- Dziecko jako uczeń:

- systematycznie poznaje prawa i obowiązki ucznia; pomaga nauczycielowi w przygotowaniu pomocy dydaktycznych; sumiennie pełni dyżury w klasie; szanuje podręczniki, przybory szkolne, sumiennie wykonuje powierzone zadania edukacyjne i organizacyjne; odpowiednio zachowuje się w klasie, w szatni, szkolnej świetlicy, bibliotece itp., szanuje wspólne dobro;
 - rozbudza w sobie ciekawość poznawczą i cierpliwość w dochodzeniu do wiedzy;
 - traktuje naukę szkolną nie tylko jako obowiązek, ale także jako przyjemność;
 - poznaje, jak uczą się dzieci w innych krajach, w szczególności w kraju nauczanego języka;
 - zdobywa umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji;
 - uczy się właściwego reagowania emocjonalnego na sukces lub porażkę.
- Dziecko jako członek społeczności klasowej:
 - stara się o utrzymanie serdecznych stosunków z innymi dziećmi w klasie; okazuje życzliwość; uczy się mówienia innym dzieciom miłych słów; wczuwa się w przeżycia innych uczniów;
 - przestrzega kulturalnego odnoszenia się do siebie nawzajem, stosuje zwroty grzecznościowe (*przepraszam, proszę, dziękuję*);
 - umie dzielić radość innych; gratuluje koleżankom lub kolegom wygranej;
 - sprawia radość innym dzieciom, składa im życzeń imieninowe, wykonuje osobiście upominki;
 - opiekuje się dziećmi potrzebującymi pomocy; właściwie odnosi się do dzieci niepełnosprawnych, dostrzega ich pozytywne cechy i zachowanie;
 - unika krzyku, kłótni i innych zachowań agresywnych w kontaktach z rówieśnikami;
 - szanuje cudzą własność i prace koleżanek lub kolegów, szanuje tajemnicę korespondencji (SMS, e-mail, list).

Orientacja w czasie historycznym

Wiedza o kraju ojczystym

- Poznaje historię swojej rodziny.
- Rozumie nazwę swego kraju, stolicy, barw, godła i hymnu narodowego; rozpoznaje herb Warszawy i swojego miasta.
- Zdobywa wiedzę o przynależności do Unii Europejskiej.
- Poznaje polskie legendy i rocznice ważniejszych wydarzeń historycznych.
- Zdobywa informacje o życiu wielkich Polaków, z których jesteśmy dumni.
- Uczestniczy w świętach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej.
- Zapoznaje się z wybranymi zwyczajami i tradycjami polskimi.

EDUKACJA PRZYRODNICZA

Rozumienie środowiska przyrodniczego

Jesień

- **w klasowym kąciku przyrody:**

Uczeń:

- opiekuje się roślinami i zwierzętami hodowanymi w kąciku przyrody; zbiera okazy przyrodnicze; robi bukiety z zasuszonych kwiatów;
- obserwuje wzrost i rozwój pelargonii lub innej rośliny;
- obserwuje budowę i tryb życia ślimaka;
- prowadzi kalendarz pogody;
- prowadzi eksperyment przyrodniczy, np. *Czy z kasztana wyrośnie drzewo?*.

- **w ogrodzie lub na polu:**

Uczeń:

- rozróżnia i podaje nazwy warzyw (marchew, pietruszka, burak, sałata, kapusta, cebula, kalafior, dynia, fasola, pomidor); wymienia nazwy ich części (korzeń, liście, łodyga, kwiat, owoc) oraz wskazuje części jadalne; wartości odżywcze warzyw; surówek; różne sposoby przechowywania warzyw (suszenie, kiszenie, zamrażanie, przesypanie piaskiem), przetworów (soki, sałatki, przeciery);
- poznaje chwasty (oset, pokrzywa, skrzyp, perz); uzasadnia, dlaczego należy je usuwać;
- rozpoznaje i podaje nazwy ozdobnych roślin kwiatowych: aster, chryzantema, nasturcja, nagietek, malwa, pelargonie i innych roślin dostępnych do obserwacji; wie jak zabezpieczyć wieloletnie rośliny kwiatowe przed zimą (np. róże);
- poznaje szkodniki roślin: mszyce, pędraki, ślimaki;
- poznaje zwierzęta pożyteczne: biedronki, żaby, jeże.

- **w sadzie:**

Uczeń:

- rozpoznaje i podaje nazwy drzew owocowych (jabłoń, grusza, śliwa, brzoskwinia) i krzewów owocowych (agrest, malina, porzeczka);
- poznaje sposoby zbierania i przechowywania owoców; higienę spożywania owoców; wartości odżywcze; sałatki owocowe; przetwory (kompoty, dzemy, soki); rola witamin w rozwoju organizmu;
- wie jak zabezpieczyć drzewa przed zimą

- **w parku lub w lesie:**

Uczeń:

- rozpoznaje po liściach i owocach wybrane drzewa liściaste (np. jarzębina, kasztanowiec, dąb, klon, brzoza, wierzba) oraz drzewa iglaste (jodła, modrzew);
- opadanie liści z drzew liściastych – próba wyjaśnienia, dlaczego tak się dzieje;
- odlot ptaków (np. żurawi);
- poznaje kilka zwierząt żyjących w naturalnym środowisku: ich wygląd, sposób odżywiania i przygotowanie się do przetrwania zimy (wiewiórka, lis, zając, sarna, dzik, niedźwiedź, borsuk, kret, żaba); zagrożenia ze strony człowieka (kłusownictwo);

– zbiera leśne nasiona i owoce w celu dokarmiania zwierząt zimą.

- **w domu:**

Uczeń poznaje:

- zwierzęta hodowane przez człowieka: pies, kot, papuga, chomik;
- rasy psów i kotów;
- tryb życia, sposób odżywiania się zwierząt domowych;
- obowiązki hodowcy.

Zima

- ***W klasowym kąciku przyrody:***

Uczeń:

- systematycznie opiekuje się hodowlami założonymi jesienią;
- hoduje w skrzynkach pietruszkę, rzeżuchę, szczypiorek; poznaje warunki konieczne do życia roślin (światło, woda, powietrze, tlen);

- ***W parku lub w lesie:***

Uczeń poznaje:

- odpoczynek przyrody; znaczenie pokrywy śnieżnej dla roślin i zwierząt; zmiany w wyglądzie zwierząt (gęstnienie sierści, zmiana jej koloru);
- konieczność dokarmiania zwierząt (sarny, jelenie, dziki, zające); poznaje zwierzęta chronione;
- systematyczne dokarmianie ptaków; rozpoznaje ptaki gromadzące się w miejscach dokarmiania (sikora, wróbel, kruk, sroka, wrona, gil).

- ***W ogrodzie zoologicznym***

Uczeń poznaje:

- wybrane zwierzęta egzotyczne (*np. słonia, żyrafy, lwa, hipopotama, kangura*) i charakterystyczny wygląd każdego z tych zwierząt, sposób poruszania się i odżywiania, cechy ich prawdziwego środowiska.

- ***W palmiarni*** –

Uczeń poznaje:

- wybrane rośliny egzotyczne – zdobywa wiedzę o ich naturalnym środowisku życia; rozpoznaje i podaje nazwy wybranych owoców egzotycznych.

Wiosna

- ***W klasowym kąciku przyrody:***

Uczeń:

- wysiewa nasiona do skrzynek; pielęgnuje i obserwuje ich kiełkowanie i wzrost; zakłada hodowlę fasoli i obserwuje jej rozwój od nasiona do nasiona;
- obserwuje życie roślin i zwierząt żyjących w środowisku wodnym (ewentualne założenie akwarium);
- wykonuje doświadczenia na obecność powietrza w otoczeniu, także w wodzie.

- ***W ogrodzie lub na polu:***

Uczeń:

- rozpoznaje nasiona warzyw (marchew, ogórek, dynia, burak, fasola itp.);
- obserwuje wygląd i zachowania zwierząt, takich jak: mrówka, dżdżownica, pszczoła, osa, trzmiel, motyl;
- podaje nazwy krzewów ozdobnych (bez, forsycja, jaśmin itp.);
- poznaje wiosenne prace w polu: orka, siew.

- **W sadzie:**

Uczeń:

- poznaje prace pielęgnacyjne w sadzie;
- zapoznaje się ze sposobem, w jaki pszczoły wytwarzają miód.

- **W parku lub w lesie:**

Uczeń:

- poznaje wiosenne rośliny kwiatowe (przebiśnieg, zawilec, fiołek, konwalia); i rośliny chronione;
- zdobywa wiedzę o powrotach ptaków, zakładaniu gniazd, opiece nad pisklętami;
- wie na czym polega ochrona lasów, co to są szkółki leśne.

- **Na łące:**

Uczeń:

- poznaje rośliny łąkowe: bratek polny, jaskier, mniszek lekarski, stokrotka, koniczyna;
- poznaje zwierzęta spotykane na łące: zając, mysz, liczne owady, niektóre ptaki;
- poznaje łąkę jako miejsce wypasania roślinożernych zwierząt hodowlanych: krowy, kozy, owcy, konia.

- **W gospodarstwie wiejskim:**

Uczeń poznaje:

- zwierzęta hodowane przez człowieka (ssaki: krowa, owca, koza, koń, świnia, królik); nazwy i wygląd zwierząt dorosłych i młodych; sposób poruszania się i odżywiania; rozpoznaje głosy wydawane przez te zwierzęta; ptactwo domowe: kura, gęś, kaczka, indyk; sposób odżywiania się zwierząt; ich znaczenie dla człowieka; wartość odżywczą mięsa, jajek).

Funkcje życiowe człowieka – ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Dbanie o zdrowie i schludny wygląd

- **Odżywianie:** uczeń poznaje sposoby zabezpieczania pokarmów przed zepsuciem; poznaje szkodliwe dla zdrowia produkty (przetworzone przetwory, niedojrzałe owoce, trujące grzyby i trujące rośliny); zdobywa umiejętność kulturalnego zachowania się podczas spożywania posiłków.
- **Higiena osobista:** uczeń rozumie konieczność częstego mycia rąk w ciągu dnia; wyrabia nawyk mycia zębów po każdym posiłku; dba o czystość paznokci i włosów; prawidłowo korzysta z przyborów do mycia, urządzeń sanitarnych i utrzymuje je w czystości; utrzymuje porządek wokół siebie.

Bezpieczeństwo

Uczeń:

- Bezwarunkowo przestrzega zasad bezpieczeństwa obowiązujących w klasie i w szkole.
- Nie prowokuje sytuacji zagrażających bezpieczeństwu podczas zabaw, na przerwach, na zajęciach z wychowania technicznego, fizycznego.
- Przestrzega zakazu zabaw w miejscach niedozwolonych.
- Rozumie zakaz zbliżania się do nieznanymi zwierząt.
- Rozumie potrzebę zachowania ostrożności w kontaktach z osobami obcymi; bezpieczeństwo w Internecie.
- Świadomie przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych.
- Radzi sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu; powiadamianie odpowiednich instytucji o wypadkach i zagrożeniach (pożar, powódź, susza, trąba powietrzna), ważne telefony i inne sposoby zawiadamiania o zagrożeniach i wypadkach.

Odpoczynek

- Rozumie znaczenie ruchu dla rozwoju organizmu; uprawianie wybranych sportów letnich i zimowych, np.: jazda na sankach, łyżwach, deskorolce, rowerze, gra w piłkę; rozumienie potrzeby odpowiedniej ilości snu.
- Realizuje swoje zainteresowania i pasje; zachowuje odpowiednią postawę podczas oglądania programów telewizyjnych oraz pracy i zabawy przy komputerze.

Rozumienie przestrzeni geograficznej

Poznawanie swojej miejscowości, swojego regionu i kraju

- Uczeń zna nazwę swojej miejscowości, ulicy; poznaje historię i związane z nimi legendy oraz fakty.
- Wskazuje w najbliższej okolicy ciekawe obiekty, zabytki, rezerваты przyrody, skanseny.
- Poznaje tradycję, obyczaje i obrzędy regionalne; odróżnia ludowe motywy swojego regionu; w miarę możliwości uczestniczy w obrzędach związanych ze świętami, witaniami i żegnaniem pór roku itp.
- Wskazuje ważniejsze urzędy, zakłady usługowe; szanuje wytwory ludzkiej pracy.
- Zapoznaje się z pracą zawodową ludzi w swojej miejscowości, swoim regionie, na wsi i w mieście.
- Dbą o estetykę najbliższego otoczenia i dobre stosunki sąsiedzkie.
- Poznaje osobliwości fauny i flory swojej miejscowości.
- Zapoznaje się z mapą fizyczną Polski; odczytuje podstawowe znaki kartograficzne; legenda mapy.
- Wskazuje na mapie fizycznej granice Polski, główne miasta, rzeki.
- Zapoznaje się z wybranymi krainami geograficznymi Polski.

Obserwacja zjawisk atmosferycznych

- ***Jesień:***

- temperatura – obserwacja zmiennych warunków pogodowych, nocne przymrozki;
- wiatr – obserwacja kierunku i siły wiatru;
- opady – rodzaje deszczu.

- **Zima:**

- temperatura – obserwacja zmiennych warunków pogodowych;
- wiatr – obserwacja kierunku i siły wiatru;
- opady – śnieg, śnieg z deszczem, grad i związane z nimi zjawiska: szadź, gołoledź, zamieć, odwilż

- **Wiosna:**

- temperatura – obserwacja zmiennych warunków pogodowych;
- wiatr – obserwowanie kierunku i siły wiatru;
- opady – deszcz, deszcz ze śniegiem; zmienność i kapryśność pogody; parowanie wody; krążenie wody w przyrodzie.

Wiedza o naszej planecie Ziemi

- Uczeń rozumie że Ziemia jest jedną z ośmiu planet krążących wokół Słońca; interesuje się wyprawami w kosmos.
- Dostrzega wspólne cechy ludzi żyjących na naszej planecie: mają te same części ciała, odczuwają takie same potrzeby, przeżywają takie same uczucia; w wielu losowych sytuacjach reagują tak samo; w podobny sposób wykonują swoje ulubione zajęcia; dostrzega cechy różniące ludzi; toleruje ludzi mimo różnic; reaguje na krzywdę drugiego człowieka.
- Rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego; oszczędzania wody, elektryczności; zbierania surowców wtórnych; segregowania odpadów; bierze udział w akcji „Sprzątanie świata”, obchodach „Święta Ziemi”.

EDUKACJA PLASTYCZNA

Percepcja sztuki – odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie informacji

Uczeń:

- Utrwala kształty poznane w klasie 1 oraz poznaje nowe: wypukły, wklęsły, owalny, spiczasty, wydłużony, sercowaty.
- Poznaje rodzaje faktur: puszysta, miękka, gładka, kosmata; łączenie faktur podobnych i kontrastowych.
- Poznaje stopniowanie wielkości składowych, np. większy od..., ale mniejszy od...; największy – najmniejszy; określanie wielkości i proporcji kilku osób;
- Poznaje usytuowanie obiektów w przestrzeni: na środku kartki, wysoko, na dole, na lewo, od prawej strony; stojący, siedzący, leżący, jadący, biegnący, fruwający, klęczący, pochylony nad...
- Poznaje oddalenie obiektów: dalej niż..., bliżej tego..., tak samo daleko jak...

- Rozróżnia barwy: biała, czarna, szara, szarobrunatna, czerwona, niebieskoszara, zielonoszara; barwy ciepłe: różowa, czerwona, pomarańczowa; barwy zimne: niebieska, zielona, szarozielona, niebieskozielona.
- Wyróżnia rytmy: miarowość kształtu, barwy, oddalenia.
- Dostrzega wyżej wymienione obiekty obserwacji w przedmiotach, postaciach ludzi, zwierząt, w wytworach ludowych.
- Ogląda dzieła sztuki, wyróżnia w obrazie różnego rodzaju linie i próbuje uzasadnić ich obecność w tym właśnie miejscu; określa ich wpływ na atmosferę dzieła, np. Tam ruch i niepokój, a tu cisza, pogoda, spokój...; próba uchwycenia znaczenia kolorystyki w obrazie.

Ekspresja przez sztukę – tworzenie wypowiedzi

Rysunek

Uczeń:

- Rysuje ołówkiem, kredkami świecowymi, patykiem na podkładzie z klejówki, tuszem, rysuje świecą lub kredą na czarnym tle.
- Rysuje z wyobraźni, z pamięci, z pokazu.
- Rysuje pojedyncze przedmioty, zwierzęta, rośliny, postacie, zjawiska.
- Rysuje sceny związane z własnymi przeżyciami oraz z treścią znanych dziecku tekstów literackich.
- Wyznacza linią kontury postaci i przedmiotów.
- Przedstawia ruch za pomocą kreski.
- Tworzy abstrakcyjne układy za pomocą linii.

Malarstwo

Uczeń:

- Używa pędzla szczecinowego płaskiego i farb kryjących (plakatówki, tempery, farby klejowej).
- Maluje barwne plamy; dopatruje się rozmaitych fantastycznych stworów w plamach rozlanej na kartce farby; tworzy plamy symetryczne poprzez zginanie kartki.
- Wykonuje prace o tematyce abstrakcyjnej z wykorzystaniem zestawu różnorodnych plam.
- Poznaje i podaje nazwy barw podstawowych: czerwona – żółta – niebieska; tworzy barwy pochodne.
- Eksperymentuje w przedstawianiu tych samych przedmiotów raz w kolorze, raz w tonacji biało-czarnej, aby określić wpływ koloru na jakość dzieła.
- Przedstawia wydarzenia realne i fantastyczne.
- Przedstawia sceny inspirowane przez przeżycia, marzenia, pory roku, opowiadania, utwory literackie, oglądane filmy itp.; dba o zagospodarowanie całej płaszczyzny kartki.

Kształtowanie wytworów płaskich i przestrzennych

Uczeń:

- Wykonuje papierowe wycinanki i wydzieranki.
- Tworzy metodą origami.

- Wykonuje wytwory z materiałów przyrodniczych (kasztanów, żołądzi, szyszek, patyków, trawy, jarzębiny itp.).
- Lepi z gliny, masy solnej, plasteliny, modeliny.
- Rzeźbi w glinie, mydle.
- Wykonuje przedmioty użyteczne: kukielki, maskotki, ozdoby, ubiory dla lalek.

Recepcja sztuki – analiza i interpretacja wytworów kultury

Uczeń:

- Poznaje dziedziny sztuk plastycznych, wykonawców oraz ich dzieła:
 - architektura – architekt – rysunek projektu, makieta;
 - malarstwo – malarz – obraz;
 - rzeźba – rzeźbiarz – rzeźba;
 - scenografia – scenograf – rysunek projektu dekoracji sceny i kostiumu aktora.
- Poznaje funkcję dzieł plastycznych:
 - architektura: przemysłowa, mieszkaniowa, użyteczności publicznej;
 - malarstwo: portret, krajobraz, martwa natura, scena rodzajowa;
 - rzeźba: pomnik, medal, moneta;
 - symetria jednoosiowa w układzie elementów na płaszczyźnie i w przestrzeni;
 - zasady kompozycji otwartej i zamkniętej.

EDUKACJA TECHNICZNA

Planowanie i organizacja pracy podczas montażu wytworów technicznych

Uczeń:

- Precyzuje zadania do wykonania.
- Gromadzi odpowiednio dobrany materiał i potrzebne narzędzia.
- Odpowiednio przygotowuje miejsce pracy.
- Ustala kolejność wykonywanych czynności (mierzenie, wycinanie, klejenie, ozdabianie itp.).
- Wykonuje zaplanowane wytwory z pojedynczych materiałów (wycinanki, ozdoby choinkowe), z gotowych elementów (modele do sklejanania).
- Oszczędnie gospodaruje materiałami.
- Dbą o ład i porządek w miejscu pracy.
- Wykazuje twórczą inwencję podczas tworzenia swojego dzieła.

Znajomość własności różnych materiałów

Uczeń:

- ***Rozróżnia materiały przydatne do majsterkowania:***
 - przyrodnicze (trawy, owoce i nasiona roślin, patyki, kamyki itp.);
 - drewniane deseczki, płyty paździerzowe;
 - papiernicze (papier biały, kolorowy, szary, gazetowy, śniadaniowy; karton, tektura, bibułka gładka, karbowana);

- włókiennicze (sznurki, tasiemki, skrawki materiałów bawełnianych, wełnianych, jedwabnych);
- tworzywa sztuczne, plastikowe opakowania po produktach spożywczych.

- **Poznaje cechy wybranych materiałów**
 - poznaje właściwości materiałów: miękki – twardy, gładki – chropowaty, giętki – łamliwy, lśniący – matowy.
- **Zdobywa doświadczenia w dobieraniu materiałów adekwatnych do wykonania zaplanowanego wytworu**

Stosowanie narzędzi i obsługa urządzeń technicznych

- Zdobywa wprawę w posługiwaniu się takimi narzędziami, jak: nóż, nożyczki, kolec, igła, napaśtek, zszywacz biurowy, dziurkacz, wkrętak, młotek, szczypce do drutu; określa funkcję poszczególnych narzędzi (do cięcia, do szycia, do sklejanego, do zbijania itp.)
- Poznaje sposoby łączenia materiałów: zszywanie, sklejanego, zbijanie, spinanie, zaginanie.
- Kształci dbałość o narzędzia – przechowywanie ich w odpowiednim miejscu, utrzymywanie w czystości, wykonywanie prostych zabiegów konserwacyjnych.
- Zdobywa umiejętności radzenia sobie w przypadku drobnych skaleczeń.

Bezpieczne korzystanie z domowych urządzeń technicznych

- Poznaje budowę miksera, suszarki, lodówki; wskazuje części składowe i określa ich rolę;
- Poznaje zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń, szczególnie elektrycznych; wskazuje zagrożenia wynikające z niewłaściwego ich użytkowania.

Budzenie zainteresowania techniką

Uczeń:

- Poznaje historię wybranych wynalazków, np. od pióra gęsiego do długopisu; od łuczywa do żarówki.
- Poznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, samoloty, helikoptery, statki, łodzie), wytwórczych (narzędzia i przyrządy), informatycznych (telefon, komputer, MP3).
- Poznaje rodzaje budowli: domy mieszkalne, fabryki, biurowce, wieże itp.
- Zapoznaje się z wybranymi zawodami, głównie związanymi z techniką.

EDUKACJA MUZYCZNA

Percepcja muzyki – słuchanie

- Percepcja elementów muzyki

Uczeń:

- Słucha ciszy; rozpoznaje i naśladuje głosy z otoczenia.
- Słucha muzyki instrumentalnej na żywo – utworów śpiewanych i granych przez nauczyciela.

- Rozpoznaje brzmienia instrumentów niemelodycznych i melodycznych (fletu, fortepianu, skrzypiec); zapoznaje się z elementarną budową tych instrumentów.
- Wyróżnia w melodii i rytmie powtórzenia, kontrasty.
- Pokazuje linię melodyczną ręką.
- Rozpoznaje głosy ludzkie: sopran i bas.
- Percepcja utworów muzycznych
 - Słucha muzyki odtwarzanej mechanicznie (płyta CD, audycja TV, nagranie z internetu, smartfonu czy MP3).
 - Bierze udział w koncertach muzycznych; zdobywa kulturę słuchania muzyki i właściwego zachowania się podczas koncertu.

Ekspresja muzyczna – śpiew

Uczeń:

- Rytmicznie recytuje teksty poprawne fonetycznie i zróżnicowane pod względem tempa, dynamiki, artykulacji, intonacji i barwy głosu.
- Kształci głos, zwraca uwagę na poprawną i swobodną postawę podczas śpiewu; reguluje oddech; śpiewa poznane piosenki na zgłoskach *la, lo, lu, na* celem rozluźnienia stawów żuchwowych.
- Zbiorowo i indywidualnie śpiewa piosenki jednogłose w skali c/1 – d/2.
- Śpiewa piosenki oparte na wzorach: g/1 – e/1; g/1 – e/1 – c/1; g/1 – e/1 – c/1 – d/1 – c/1; g/1 – f/1 – e/1 – d/1 – c/1;
- Wyszukuje w utworach powtarzających się fragmentów melodii.
- Śpiewa gamę z odpowiednimi słowami, np. *Słonko wschodzi coraz wyżej, a zachodzi coraz niżej.*

Improwizacja ruchowa – rytmika i taniec

Ruch z muzyką

- Zabawy bieżne, szybkie reagowanie na różne sygnały muzyczne; uczeń rozplanowuje ruch w przestrzeni krokami wyznaczonymi przez rytm.
- Realizuje ruchem wartości nut: półnuty, ćwierćnuty, ósemki, pauzy ćwierćnutowej.
- Zabawy ze śpiewem; uczeń inscenizuje piosenki, tańczy tańce regionalne (krakowiak).

Tworzenie rytmu

- Wypowiada krótkie teksty ze zmianą tempa, dynamiki, artykulacji i intonacji głosu.
- Recytuje rytmicznie sylaby, słowa, zdania.
- Powtarza tematy rytmiczne w formie echa: klaskanie, stukanie, recytacja, ruch, gra na instrumentach.

Tworzenie melodii

- Swobodnie improwizuje na temat, np. zabaw zimowych, owadów w sadzie; tworzy improwizacje wokalne do krótkich, prostych wierszowanek, przysłów.
- Improwizuje melodię na dzwonek i innych instrumentach.

Improwizowanie ruchu

- Swobodnie interpretuje ruchem piosenki i utwory instrumentalne.
- Charakteryzuje postacie, zwierzęta, zdarzenia za pomocą ruchu ilustrowanego muzyką.

Tworzenie form muzycznych

- Tworzy muzyczne ilustracje do wierszy i opowiadań.
- Rysuje i maluje ilustracje do słuchanej melodii, piosenki.
- Tworzy własne układy taneczne do utworu muzycznego.

Nauka wybranych tańców ludowych

Gra na instrumentach

- Wydobywa dźwięki z przedmiotów: klocków, papieru, pudełek, folii, butelek szklanych, plastikowych.
- Tworzy akompaniament do piosenek i zabaw ruchowych z zastosowaniem naturalnych efektów akustycznych: tupania, klaskania, pstrykania, uderzania o uda.
- Gra na instrumentach perkusyjnych, niemelodycznych: grzechotce, bębenku, trójkącie, tamburynie, kołatce, kastanietach.
- Gra fragmenty piosenek lub całych prostych melodii.
- Tworzy akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze, np. klaskanie, tupanie, pstrykanie, uderzania o uda.

Zapisywanie dźwięków

- Poznaje różne formy zapisu dźwięków muzyki, np. nagranie za pomocą komputera, dyktafonu, telefonu, tabletu lub zapis za pomocą notacji muzycznej.
- Korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Higiena osobista i zdrowie

Uczeń:

- Utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu; wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie.
- Dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu.
- Wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia.
- Stosuje rozgrzewkę przed wykonywaniem ćwiczeń fizycznych.
- Ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń.

- Wykazuje zrozumienie, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej; akceptuje sytuacje dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu.

Zabawy i gry ruchowe

Uczeń poznaje:

- Zabawy orientacyjno-porządkowe („Kto zmienił miejsce”, „Semafor”, „Pułapka na myszy”).
- Zabawy na czworakach („Psy i koty”, „Myśliwi i zajęczki”, „Mysia norka”).
- Zabawy bieżne („Berek”, „Wyścigi w parach”, „Zmień woreczek”, „Lawina”).
- Zabawy rzutne: rzuty do celu woreczkami i piłeczkami, piłka w półkoło.
- Zabawy skoczne („Marsz pajaców”, „Zajęcze skoki”, „Czapla i żaby”, „Szycie na maszynie”, „Przeprawa przez rzekę”).

Ćwiczenia porządkowe

- Ustawia się w kolumnie pojedynczej, w szeregu i w kolumnie dwójkowej.
- Wykonuje krycie i równanie.
- Wykonuje rytmiczny marsz w miejscu z głośnym liczeniem i klaskaniem.

Ćwiczenia kształtujące

Uczeń wykonuje:

- Ćwiczenia ramion: w siadzie klęcznym – krążenie ramion ugiętych i wyprostowanych („Mały i duży wiatrak”); w siadzie klęcznym lub w staniu – luźne wymachy obu ramion w tył, huśtawka; w siadzie skrzyżnym, klęcznym lub rozkrocznym – pionowy skurcz ramion i wyprostny w bok, w dół, na skos; klaskanie.
- Ćwiczenia nóg: w staniu – rytmiczne wspięcie i opuszczanie pięt („Sprężynka”); rytmiczne półprzysiady („Sprężynowy pajacyk”); siad skrzyżny – wstawanie z siadu skrzyżnego bez pomocy rąk; podskoki zwarte w przód, w bok, w tył; tupanie nogami w różnym tempie („Grzmot”).
- Ćwiczenia stóp: powtórzenie ćwiczeń z klasy pierwszej oraz w siadzie toczenie piłeczki palcami stopy.
- Ćwiczenia tułowia:
 - skłony w przód: z siadu klęcznego („Nurkująca kaczka”); z przysiadu podpartego („Koci grzbiet”); w siadzie rozkrocznym – skłony w przód z zamachem ramion („Wbijanie gwoździ”); w rozkroku – skłon tułowia w przód; w siadzie skrzyżnym – ruchy przybijania pięścią w pięść i szerokie rozciąganie ramion w bok („Szewc szyje dratwą”);
 - skłony w tył w leżeniu przodem: skłony głowy i potakiwanie; toczenie piłeczki z jednej ręki do drugiej; wytrzymywanie krótkotrwałej pozycji skłonu w tył z ramionami w bok („Samolot”);

- ćwiczenia mięśni brzucha: w leżeniu tyłem – chodzenie dużymi krokami w powietrzu; w siadzie skrzyżnym z chwytem za stopy – padanie na plecy i z powrotem („Kołyska”); z leżenia tyłem o nogach zgiętych (stopy podparte o podłogę) – na przemian wyprosty nóg, wznoszenie nóg do góry i klaskanie pod nogami;
- skłony w bok: w siadzie skrzyżnym, klęcznym – płynne skłony na lewo i na prawo („Łódka na falach”, „Zegar ścienny”); w siadzie okrężnym na ławeczce – zrzucanie woreczka z głowy przez silny skłon w bok;
- skręty: w siadzie skrzyżnym – skręt tułowia w lewo z lewą ręką, w prawo z prawą ręką; układanie woreczka jedną ręką daleko poza sobą i zabieranie drugą ręką

Ćwiczenia użytkowe

- Ćwiczenia równowagi bez przyrządów: podnoszenie woreczka na stopie; we wspięciu – szybkie wirowanie z dreptaniem dookoła swojej osi, na sygnał zatrzymanie się we wspięciu („Bąk”); w staniu na jednej nodze pokazywanie ściany drugą nogą.
- Ćwiczenia równowagi na przyrządzie: przejście przodem po belce, listwie ławeczki; przejście tyłem po ławeczce.
- Ćwiczenia zwinności: z przysiadu podpartego („Wierzanie konika”); szybka zmiana przybieranych pozycji: siad skrzyżny – powrót do stania; przysiad podparty – klęk.
- Zwisy i podpory: wspinanie się i przechodzenie pod różnymi przeszkodami („Skoki zajęcze”, „Skoki żabek przez rów”).
- Rzuty: piłeczkami (prawą i lewą ręką), szyszkami do tarczy; w parach – doskonalenie rzutów i chwytów piłeczki.
- Skoki: zeskok w głąb z wysokości 40 cm do przysiadu podpartego; skok w dal z rozbiegu z doskokiem na dwie nogi; skok wzwyż do 50 cm; przeskok zawrotny przez ławeczkę

Ćwiczenia muzyczno-ruchowe

- Zabawy ze śpiewem.
- Zabawy rytmiczne – chód, bieg, zmiana kierunku na komendę.
- Korowody – elementy krakowiaka (cwał); krok poleczki.
- Tańce regionalne.

Sporty

- Nauka pływania (jeżeli pozwolą na to warunki).
- Saneczkarstwo i łyżwiarstwo.
- Gra w badmintona.
- Minigry z piłką.

Wycieczki i lekkoatletyka terenowa

Uczeń wykonuje:

- Ćwiczenie zręczności: przejście po gładkich kamieniach (lub narysowanych na piasku figurach geometrycznych).
- Skoki przez naturalne przeszkody (do wysokości kolan dziecka); zeskoki na miękkie podłoże.
- Pełzanie pod nisko zwisającymi gałęziami drzew lub krzewów.
- Ćwiczenia w orientowaniu się w terenie: szukanie skarbu; zabawa w chowanego; wyszukiwanie śladów ludzi, zwierząt, podchody